

**כלי להערכת תפקוד של תלמידים עם צרכים מיוחדים – יסודי, כיתות ד'-ו'
פירוט סיווג ההיגדים לנושאים ולממדים בכלי ההערכה**

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם
תפקוד קוגניטיבי לימודי-שפתי	חשיבה חשבונית	מבצע נכון פעולות חשבון שונות	חיובי	רמת תפקוד
		מראה ידע בתכונות של צורות ושל גופים גאומטריים	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לפתור בעיות מילוליות בחשבון הניתנות בכיתה	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של סמלים מתמטיים (\geq , \leq , \neq , ...)	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה שאפשר לייצג את אותו ערך מספרי באופנים שונים (שבר פשוט, שבר עשרוני ואחוזים).	חיובי	רמת תפקוד
ידע כללי ואקטואליה	ידע כללי ואקטואליה	מראה הבנה של תפקיד מוסדות שונים בקהילה ובמדינה (בית משפט, כנסת, עירייה וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מראה ידע כללי בתחומים שונים (אמנות, ספורט, פוליטיקה, גאוגרפיה, מסורת וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מפגין ידע כללי בתחומים שונים שאינם נלמדים בבית הספר	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה לבצע מטלות לימוד המצריכות רצף פעולות לוגי	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה לקבל רעיונות חדשים העולים במהלך הלמידה (בעבודה קבוצתית או בדיונים כיתתיים)	שלילי	רמת תפקוד
כישורי חשיבה	כישורי חשיבה	מתקשה להתייחס לכל הפרטים, הנתונים או הגורמים במטלות לימודיות	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה להתמודד עם מטלה המצריכה הסקת מסקנות במקצועות הלימוד השונים	שלילי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של מידע המיוצג בסמלים (תמרוורים, שלטים וסימנים מוסכמים)	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה להבחין בין עיקר לטפל	שלילי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של מושגים ורעיונות יותר מהרמה הקונקרטית	חיובי	רמת תפקוד
		מנמק את תשובותיו בצורה עניינית (בכתב או בעל-פה)	חיובי	רמת תפקוד
		מבצע קישורים בין נושאי לימוד שונים	חיובי	רמת תפקוד
		פותר בעיות על סמך התנסויות קודמות	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה (באופן מילולי או באופן שאינו מילולי) של הנאמר בשיחה יום-יומית	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה לעקוב אחר רצף דברים הנאמרים בעל פה	שלילי	רמת תפקוד
שפה דבורה - הבנה	שפה דבורה - הבנה	מראה הבנה של הוראות פשוטות	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של הוראות הניתנות בעל פה בכיתה (הוראות לביצוע מטלה לימודית, להתארגנות יום-יומית וכד')	חיובי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם	
שפה דבורה - הבעה בעל פה	מתקשה בהבנה של שיח דבור המכיל רמזים, מסרים סמויים או הומור	רמת תפקוד	שלילי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	שלילי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
	מנסח בעל פה רעיונות בבהירות (מדימונו, מטקסט כתוב, משיח דבור)	מנסח בעל פה שאלות ברורות	רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד
			רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד
			רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד
			רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד
			רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד
			רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד
שפה כתובה - הבעה בכתב	מנסח נכון משפטים מחוברים או משפטים מורכבים בכתבתו	רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	שלילי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
שפה כתובה - מיומנות כתיבה	כותב בכתב-יד קריא	רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	שלילי	רמת תפקוד	
שפה כתובה - קריאה והבנה	מראה הבנה של הוראות כתובות (בין אם קורא בעצמו בין אם מקריאים לו)	רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
תהליכי למידה	קורא טקסטים באורך המצופה מבני גילו	רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	שלילי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	שלילי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	חיובי	רמת תפקוד	
		רמת תפקוד	שלילי	רמת תפקוד	

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם
תפקודי קשב		מתקשה ללמוד תכנים שאינם מלווים באמצעי המחשה חזותיים (ויזואליים)	שלילי	רמת תפקוד
		מצליח להתמודד עם שאלות סגורות (נכון או לא נכון, רב-בררה) במטלות לימוד	חיובי	רמת תפקוד
		מחמיץ פרטים מהותיים הנאמרים במהלך שיעור	שלילי	תדירות
		עושה הפסקות רבות בביצוע מטלות לימוד	שלילי	תדירות
		מתקשה לבצע משימות הדורשות ריכוז לאורך זמן	שלילי	תדירות
		מתקשה להקשיב להוראות מתחילתן ועד סופן	שלילי	תדירות
		דעתו מוסחת בקלות בידי גורמים חיצוניים (רעשים, חפצים, תנועה בכיתה וכד')	שלילי	תדירות
היגדים מקדימים		מדבר (באמצעות קולו) לצורך תקשורת		נכון / לא נכון
		מדבר באמצעות תקשורת תומכת וחלופית (תת"ח)		נכון / לא נכון
		מפיק משפטים לצורך תקשורת		נכון / לא נכון
דיבור והגיה		מבטא מילים באופן משובש המקשה את הבנת דבריו	שלילי	רמת תפקוד
		מדבר בנימות דיבור (אנטונוציות) מגוונות ומתאימות לתוכן השיחה	חיובי	רמת תפקוד
		מדבר בקצב מהיר מדי או אטי מדי המקשה לעקוב אחר דבריו	שלילי	רמת תפקוד
		מגמגם באופן המקשה את הבנת דבריו	שלילי	רמת תפקוד
כישורי שיח		כאשר אינו מובן, מנסה להביע את עצמו בדרכים אחרות (מנסח מחדש, מדגים, מצביע וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה לשמור על דו-שיח רצוף	שלילי	רמת תפקוד
		נראה כמפרש נכון נימות דיבור שונות	חיובי	רמת תפקוד
		מבקש הבהרה אם אינו מבין את הנאמר	חיובי	רמת תפקוד
		מעלה נושאים שאינם רלוונטיים להקשר השיחה או מתאים את דבריו לזהות הנמען (מורה, חבר, הורה וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		שואל שאלה ואינו מחכה לתשובה (ממשיך בדבריו, ממשיך בעיסוקיו, הולך וכו')	שלילי	רמת תפקוד
מיומנויות תקשורת		יוזם פניה לאחר (באמצעות תנועות גוף, מגע, קולות או מילים)	חיובי	רמת תפקוד
		מתעלם מניסיונות של אחרים ליצור איתו קשר (תלמידים שונים, אנשי צוות)	שלילי	רמת תפקוד
		נמנע מתקשורת עם אנשי צוות או עם חברים	שלילי	רמת תפקוד
		עונה תשובות קצרות מדי באופן הפוגע ברצף השיחה	שלילי	רמת תפקוד
		עונה כשפונים אליו (עונה באמצעות תנועות גוף, במגע, בקולות או במילים)	חיובי	רמת תפקוד
		פותח בשיחה (שואל, מבקש, מציע וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		במהלך שיחה, לוקח תור בעיתוי המתאים	חיובי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם
	תקשורת בלתי מילולית	יוצר קשר עין חיוני במהלך שיחה	חיובי	רמת תפקוד
		מביע רגשות באמצעות שפת גוף (חיוך, השפלת מבט וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מראה הבנה של מסרים המועברים באמצעות מחוות גוף מוסכמות (ג'סטות)	חיובי	רמת תפקוד
		משתמש במחוות גוף מוסכמות (גסטות) כדי להעביר מסר	חיובי	רמת תפקוד
תפקוד רגשי	הבנה והבעה רגשית	מגלה חרטה או צער כשמבין שטעה או כשמסבירים לו שטעה	חיובי	תדירות
		מזהה תכנים רגשיים העולים מסיפורים, מהצגות וכו'	חיובי	תדירות
		מתקשה להביע רגשות (בהבעות פנים או באופן מילולי)	שלילי	תדירות
	התנהגות חזרתית ופגיעה עצמית	משמיע מלל בלתי פוסק ללא הקשר או ללא נמען כמה פעמים ביום	שלילי	תדירות
		מגרד את גופו, נושך את עצמו, תולש שער עד כדי פגיעה עצמית	שלילי	תדירות
		מראה התנהגות חזרתית המפריעה לתפקודו (תנועות גוף, טקסים) כמה פעמים ביום	שלילי	תדירות
		פוגע בעצמו באופן המסכן את חייו (בולע חפצים, מחדיר חפצים, חותך את עצמו, מטיח ראש וכו')	שלילי	תדירות
	ויסות רגשי	מציע להתפשר או מוכן להתפשר בשעת מחלוקת (בוויכוח בין חברים, במשחק, בריב על חפץ וכו')	חיובי	תדירות
		מתקשה במעבר מפעילות אחת לפעילות אחרת	שלילי	תדירות
		מתקשה לתפקד כשהשגרה מופרת (מורה מחליפה, שינוי סדר יום)	שלילי	תדירות
		מתקשה לפתור בעצמו בעיות אישיות או בעיות חברתיות פשוטות ושגרתיות	שלילי	תדירות
		תולה את האשמה על אחרים גם במצבים שבהם האחריות מוטלת עליו	שלילי	תדירות
		מתקשה לדחות סיפוקים	שלילי	תדירות
	מוטיבציה לימודית	מתנגד לבצע משימות או פעילויות לימודיות מובנות או נמנע מהן	שלילי	תדירות
		מראה מוטיבציה לימודית	חיובי	תדירות
		מתייאש במהלך ביצוע של מטלות לימודיות	שלילי	תדירות
	סממנים למצוקה רגשית	מאיים בהתאבדות	שלילי	תדירות
		מביע מחשבות בנוגע למוות של עצמו	שלילי	תדירות
		מגלה אדישות למתרחש בכיתה או בהפסקה ללא קשר לתוכן הפעילות	שלילי	תדירות
		מביע חרדות ופחדים המשפיעים על תפקודו	שלילי	תדירות
		מביע הנאה מפעילויות, ממשחקים, מטיולים וכו'	חיובי	תדירות
		נראה בודד כבוי ועצוב	שלילי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם
		מתלונן על מחושים או על כאבים המשפיעים על תפקודו (ללא סיבה רפואית ידועה)	שלילי	תדירות
		בוכה ללא סיבה ברורה לעין (גם לאחר ברור)	שלילי	תדירות
		נוטה לייחס לאחרים כוונות שליליות ופוגעניות כלפיו ללא סיבה ברורה (גם לאחר ברור)	שלילי	תדירות
		מראה שינויים פתאומיים וקיצוניים במצב הרוח (שמחה-עצב, רוגע-עצבנות, אדישות-כעס)	שלילי	תדירות
		מגיב באופן לא פרופורציונלי במהלך מריבה	שלילי	תדירות
		מגיב בכעס קיצוני ופתאומי במצבים יום-יומיים כמה פעמים ביום ("פתיל קצר")	שלילי	תדירות
		מגיב יתר על המידה לגירויים סביבתיים שונים (רעש, מגע, תאורה וכו')	שלילי	תדירות
		מתפרץ בזעם באופן המסכן את עצמו או את סביבתו	שלילי	תדירות
		מתקשה לחזור לתפקוד לאחר שנתקל בקושי	שלילי	תדירות
		נוטה להיעלב בקלות רבה (ממבט, מנגיעה מקרית, מאמירה סתמית)	שלילי	תדירות
		מגיב באופן לא פרופורציונאלי לביקורת או להערות המופנות אליו	שלילי	תדירות
		אומר: "לא יצליח לי", "לא יצא לי", "לא יכול"	שלילי	תדירות
		מאשים את עצמו גם במצבים שאינם תלויים בו	שלילי	תדירות
		מביע אי שביעות רצון מעצמו	שלילי	תדירות
		מחפש אישורים וחיזוקים לכל פעולה שהוא עושה	שלילי	תדירות
		מוותר בקלות רבה מדי על דברים שחשובים לו	שלילי	תדירות
		מעסיק את עצמו בזמן שנשאר לאחר שהסתיימה פעילות מובנית (מצויר, מעיין בספר וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לסיים מטלה לימודית בזמן המוקצב לה	חיובי	רמת תפקוד
		מתארגן לקראת ביצוע מטלות שונות הניתנות בזמן השיעור (בין שהתלמיד מתארגן בכוחות עצמו בין שהוא מנחה אחרים כיצד לסייע לו להתארגן)	חיובי	רמת תפקוד
		נוטה לבצע פעולות בחוסר תשומת לב לסיכונים (לעצמו או לסביבה)	שלילי	רמת תפקוד
		מכיר את מערכת השעות הכיתתית	חיובי	רמת תפקוד
		ממלא באחריות ובזמן תפקידים בכיתה או בבית הספר	חיובי	רמת תפקוד
		מתנהל על פי הכללים גם ללא נוכחות צוות	חיובי	רמת תפקוד
		מקפיד להגיע לכיתה כשברשותו הציוד הנדרש ללמידה	חיובי	רמת תפקוד
		מתמצא בסביבת בית הספר (כיתות, חדרי מקצוע, מזכירות, חצר)	חיובי	רמת תפקוד
		מיומנויות נדרשות בשגרה הלימודית		עצמאות תפקודית והתארגנות
		אומר: "לא יצליח לי", "לא יצא לי", "לא יכול"	שלילי	תדירות
		מאשים את עצמו גם במצבים שאינם תלויים בו	שלילי	תדירות
		מביע אי שביעות רצון מעצמו	שלילי	תדירות
		מחפש אישורים וחיזוקים לכל פעולה שהוא עושה	שלילי	תדירות
		מוותר בקלות רבה מדי על דברים שחשובים לו	שלילי	תדירות
		מעסיק את עצמו בזמן שנשאר לאחר שהסתיימה פעילות מובנית (מצויר, מעיין בספר וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לסיים מטלה לימודית בזמן המוקצב לה	חיובי	רמת תפקוד
		מתארגן לקראת ביצוע מטלות שונות הניתנות בזמן השיעור (בין שהתלמיד מתארגן בכוחות עצמו בין שהוא מנחה אחרים כיצד לסייע לו להתארגן)	חיובי	רמת תפקוד
		נוטה לבצע פעולות בחוסר תשומת לב לסיכונים (לעצמו או לסביבה)	שלילי	רמת תפקוד

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם
	מעברים וניידות	הליכתו יציבה (אינו נוטה למעוד או ליפול)	חיובי	רמת תפקוד
		מתגבר באופן עצמאי על מכשולים פיזיים העומדים בדרכו (מעברים צרים, חפצים חוסמים וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מתנייד באופן עצמאי בבית הספר	חיובי	רמת תפקוד
		מתנייד בקצב אטי	שלילי	רמת תפקוד
		עובר באופן עצמאי מתנוחה לתנוחה (ישיבה, עמידה, שכיבה)	חיובי	רמת תפקוד
		עולה במדרגות בכוחות עצמו	חיובי	רמת תפקוד
		נוטה להיתקל בלי כוונה באנשים ובחפצים	שלילי	רמת תפקוד
	פעולות בסיסיות בכיתה	מסרב לעבוד בחומרי יצירה מסוימים (דבק, פלסטלינה, צבעי גואש וכו')	שלילי	רמת תפקוד
		מצליח לאחוז בחפצים קטנים (מחק, מחדד וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח להתאים את עוצמת הכוח לפעולה (לחיצת יד, כתיבה, הנחת חפץ)	חיובי	רמת תפקוד
		מצליח לפתוח ולסגור חפצים שהשימוש בהם הוא יום-יומי (קלמר, טוש, ילקוט, בקבוק וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		מתקשה לבצע באופן עצמאי פעולות בסיסיות בהפעלת מחשב או טאבלט (שימוש במקלדת ועכבר, שימוש במסך מגע)	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה בהרמת חפצים בעלי משקל סביר (ספר, ילקוט, כיסא וכו')	שלילי	רמת תפקוד
		מתקשה לדפדף בספר או במחברת	שלילי	רמת תפקוד
	תפקוד יומיומי בסיסי	שולט בצרכיו	חיובי	רמת תפקוד
		מתארגן בשירותים באופן עצמאי (מתפשט, מנקה את עצמו, מתלבש, שוטף ידיים וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		שותה ואוכל באופן עצמאי	חיובי	רמת תפקוד
		שומר על הרגלי אכילה מקובלים באופן עצמאי (מכניס כמויות סבירות של אוכל לפה, שומר על סביבת אוכל נקיה וכו')	חיובי	רמת תפקוד
		דואג לשמור על הופעה מסודרת וניקיון אישי במהלך יום הלימודים	חיובי	רמת תפקוד
	אינטראקציה חברתית	מתקשה לפעול בדרכים מקובלות כדי להשתלב בסיטואציות חברתיות	שלילי	תדירות
		יוזם אינטראקציה חברתית (מזמין למשחק, פותח בשיחה וכו')	חיובי	תדירות
		מביע את רצונותיו ואת דעותיו לפני קבוצת חברים	חיובי	תדירות
		מראה עניין באינטראקציה חברתית (גם אם לא מצליח להשתלב בה)	חיובי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם
התייחסות לאחר		נצפה לבד בהפסקה	שלילי	תדירות
		משתף פעולה עם תלמידים שונים בעבודות קבוצתיות (במשימות לימודיות או במשימות חברתיות)	חיובי	תדירות
		מתייחס לרגשות של החברים (מנחם חבר עצוב, מפייס חבר כועס, מרגיע חבר שנחבל וכד')	חיובי	תדירות
		מתנצל לאחר שפגע במישהו (בין שהורו לו להתנצל, בין שלא הורו לו להתנצל)	חיובי	תדירות
		מראה הבנה של יחסי הכוחות במצבים חברתיים (מזהה קבוצות השתייכות, מזהה מי המנהיג ומי התלמיד הלא מקובל)	חיובי	תדירות
		משנה את התנהגותו אם מבחין שהוא מפריע לתלמיד אחר (בין שמבחין בעצמו, בין שמעירים לו)	חיובי	תדירות
		מתקשה לחלוק את מה שיש לו עם אחרים	שלילי	תדירות
		יוצא משטח בית הספר ללא רשות	שלילי	תדירות
		מאיים על ילדים אחרים	שלילי	תדירות
		גורם נזק כבד לרכוש	שלילי	תדירות
התנהגות חברתית בלתי מסתגלת		פוגע פיזית במבוגרים (מכה, נושך, בועט, מושך בשיער, שורט וכו)	שלילי	תדירות
		פוגע פיזית בילדים אחרים (מכה, נושך, בועט, מושך בשיער, שורט, וכו)	שלילי	תדירות
		מתנהג בכיתה באופן שבו הוא מסכן את עצמו (עומד על אדן חלון, מטפס על ארון, קופץ על שולחנות וכו)	שלילי	תדירות
		מתבטא באלימות מילולית כלפי ילדים אחרים (מקניט, מעליב, מקלל וכו)	שלילי	תדירות
		מסית תלמידים כנגד תלמיד אחר (לחרם, להתעללות, להשפלות)	שלילי	תדירות
		נוגע בגופם של אחרים למרות התנגדותם	שלילי	תדירות
		חושף איברים אינטימיים בפומבי	שלילי	תדירות
		מביע מסרים מיניים בוטים באופן מילולי או בלתי מילולי	שלילי	תדירות
התנהגות מינית חריגה		נוגע באבריהם האינטימיים של אחרים	שלילי	תדירות
		נוגע באבריהם האינטימיים בגופו בפומבי	שלילי	תדירות
		לוקח חפץ מילד אחר ללא רשותו	שלילי	תדירות
		מתקשה לשמור על גבולות הגוף או המרחב האישי (נצמד, מחבק, נוגע)	שלילי	תדירות
		ממתין בסבלנות לתורו (בשיחה או במשחק)	חיובי	תדירות
		משתמש נכון במילות נימוס מקובלות (בבקשה, תודה, שלום, להתראות, אהלן, ביי)	חיובי	תדירות
מוסכמות חברתיות		לוקח חפץ מילד אחר ללא רשותו	שלילי	תדירות
		מתקשה לשמור על גבולות הגוף או המרחב האישי (נצמד, מחבק, נוגע)	שלילי	תדירות
		ממתין בסבלנות לתורו (בשיחה או במשחק)	חיובי	תדירות
		משתמש נכון במילות נימוס מקובלות (בבקשה, תודה, שלום, להתראות, אהלן, ביי)	חיובי	תדירות

ממד תפקוד	נושא	היגד - זכר	כיוון הניסוח	סולם
	סגור עצמי	מסביר מה עוזר לו להתמודד עם קשייו ("אני צריך שידברו לאט ובקול", "יעזור לי לשבת קרוב ללוח")	חיובי	תדירות
		עומד על זכויותיו מול חבריו לכיתה (על הזכות לשמור על רכושו האישי, על הזכות לשמור על גופו ועל הזכות להשתתף בפעילויות וכו')	חיובי	תדירות
		מתאר לפני תלמידים או אנשי צוות קשיים הנובעים מהלקות שלו ("קשה לי לזכור מה נאמר בכיתה", "אינני שומע היטב", "אינני מספיק להעתיק מהלוח")	חיובי	תדירות
		מביע את רצונותיו ואת דעותיו לפני מורים	חיובי	תדירות
	שמירה על כללי בית הספר	נשמע להוראות המורה בכיתה	חיובי	תדירות
		נשמע להוראות המורה התורן בהפסקה	חיובי	תדירות
		משוטט בשטח בית הספר בשעת השיעורים	שלילי	תדירות
		מאחר להיכנס לכיתה בתחילת השיעור	שלילי	תדירות

הערה: לפירוט אודות הסולם ראה דו"ח פיתוח